

Tahir Akmanbetov'un Kadriya Temirbulatova hakkında yazdığı "Yalınan Saklangan Yarkın Sıdıralar" adlı makalesini okuyup tamamlayınız ve sınıfta değerlendiriniz.

Kaynak:

Kadriya (2008) *Üyiñizge Yahşılık, Stihi i Vospominaniya*, Mahaçkala.

рийхин эсине алып, буьгуьнги аз санлы миллетимиздинь атагын шыгармага шалысканы.

Кадрия энеси Бийкеге багыслаган ятлавын булай баслайды. «Кыс мезгили, авылыма мен кайтсам, Босагада энем мени куьтеди», сонь шаьйир кызымыз, шоьл тоьсинде яланьяак юрген йылларын «туьелердинь коньяравы ойыншык болган» сербет сувьндай таьтли заманларын, юрегининь энь биринши суьйим сезимлерин, ойларын, сырларын энеси мен боьлискенин эсине алып:

*Эске туьсти яланьяак яслыгым,
Сен аьйдеклеп оьстирген шакларым.
Соьз казнасы, юрегимнинь бийкеси,
Сен таныттынь мага тувган якларым.*

*Йырларынь ман, тань ойынь ман, сен, энем,
Йиениннинь юрегине киргенсинь,
Нава йойган кыздынь яслык ойларын,
Бириншилей, сен аявлым, билгенсинь,*

– деп язады.

Яратувшылык йолына туьскен аьдем табиат пан сукланмай, ата юртынынь тезек ийисин ят элде сагынмай, ана тилин терен билмей, халк авызлама яратувшылыгын исси суьймей, замандасларынынь шыбын янын кыйнаган сезимлерин, юрегинде тувган ойларын, яшавга салган коьз каравын оьз шыгармаларында окувшыларга сездирмей болмайды.

Мине сондай затлар Кадриядынь биринши ятлавларынан алып сезилип баслаганы бизди оьктемсигеди.

Кадрия оьзининь йыр кесписи мен халкымыздынь авыр шагын енйил этпеге шалыскан, аязлы куьнине кызыл гуьлдей ийисли нур саввлесин эндирмеге ымтылган, келеекте халкынынь мырады толаягына язлык таньындай таза сенимин тувдырган.

Кадрия суьер кесписинде арувсыз-талувсыз ислеви мен халкымыздынь соьз казнасына оьз уьлисин косканлардынь бириси. Халкымыздынь ойы, ымтылысы, ниети Кадриядынь

тамырына кирген, канына синьген, сога коьре шаьйир кызымыз «Халкыма» деген ятлавында:

*Йырым сенинъ коьнъилинъди йылытса,
Муннан уьйкен наьсин йокты яныма, –*

– деп айтады.

«Куьшли еллер эседилер «шоьлимде» деген ятлавын окыганда Кадриядынъ кайтип оз тувган шоьллигин суьетаган болганын коьремиз.

*Оз шоьлимде мен де кишкей боьригоьз,
Эссин еллер, тек суьырмас еримнен.
Яс юрегим тамыр яйган юртыма,
Юрттынъ аты туьспей энди эриннен.*

Шаьйир кызымыздынъ ана тилине, ата юртына, ногай халкына, сондай да уьйкен суьйими душпанлардынъ юрегин якты, кара куьнлев мен коьнъилин тырнады, таьтли асын тамагына суьек кимик каптыртты.

Кадрия тав касында, тенъиз ягасында болса да, ыспайы калалардынъ орамларын кезсе де, юрегиннен ата юртын тайдырмаган, халкынынъ акында ойламаган бир куьни болмаган, алган аьр бир абытын халкынынъ данъкын шыгармага деп алган.

Бир неше ятлавларынынъ сыдыраларын ыспат этуьв уьшин келтирейик.

*Карашайдынъ тавларына мингенмен,
Алыс яктан Ногай шоьлди коьзлеймен.
Мен дослардынъ тав еринде юремен,
Тек тувган юрт, шоьлим сени излеймен.*

(«Сагыныш»)

*Кайсы юртта, кайсы элде болсам да
Ата юртым, сагынышлы сен мага.
Сени коьрмей, алыс болып калсам да,
Юрек тамыр ата юртка асыга.*

(«Ата юртым»)

*Асфальт йоллар, темир йоллар
Олар мени алыс сеннен аькетер.
Курткашаштынъ сабагындай сокпагым,
Оьз юртыма бир иркуьвсиз еткерер.*

(«Эске алсам»)

Кадриядынъ билими йылдан-йылга кенъейген, оьнери бийикленген, ятлавларынынъ сеси куьшленген. Кадрия халк яратувшылыгы ман каьр шеккен аьдемлерди оьрметлеп те болган эм олардынъ язганларын суьйип окуп, тийисли баа берип те болган.